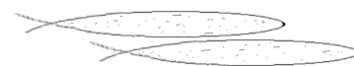

Raamattulentosarja
SANASTA TIEN LÖYTÄÄ
Sievi syyskuulla 2011
Veli Tuomi

39. Raamattuluento: Mikähän minua vaivaa?

Alkurukous/tervetuloa

Havahtuminen

Sitä ihminen elää ja vaeltaa elämäänsä ja ei aina edes huomaa jonkin olevan vialla. Pahanolon tunne, masennus, jonkinlainen ahdistuneisuuden mukanaolo, ne vain tuntuvat kuuluvan normaaliin elämään. Jossakin vaiheessa ihminen alkaa kuitenkin ihmetellä sitä, kuinka muilla tuntuu olevan hauskaa ja elämä heillä näyttää menevän onnellisten teitä. Ympärillä tuntuu olevan vain iloisia ja hyvinvoivia ihmisiä. Miksi minulla ei ole niin? Jospa kaikki mitä minä tunnen ja koen, ei olekaan tavanomaista ja itsestään selvää ja elämään kuuluvaa? Ihminen, jollakin tavoin vammautunut, alkaa vähitellen tarkkailla itseään. Hän havahtuu huomaamaan, että on jotenkin toisenlainen, jotenkin erilainen muiden joukossa. Olen poikkeava ihminen.

Tällainen havahtuminen saattaa aloittaa prosessin, joka on välttämätön tämän taudin määrittämisessä ja toisaalta se voi myös johtaa parantumisen tielle. Usein kuitenkin sairas, henkisesti alमितainen, kipujen, jopa orjamaisen itsetunnon uuvuttama, voi pelätä parantumista. Se tietää usein uusia kipuja ja jonkin uuden kohtaamista, jotakin, johon ei ole ehkä valmis, Käypä joskus niinkin, että parannuksen, ja parantumisen tielle päässyt pakenee yllättäen tilanteesta, koska ei ole valmis terveeseen elämään. Hän ei uskalla ajatella sitä todellisuutta, että terveenä ollessa on otettava koko vastuu elämästään. Moni on vastuun edessä paennut sairauteensa ja kykenemättömyyteensä, kun olisi pitänyt ottaa vastuu elämästään ja joskus vielä muidenkin elämästä. Pelko on iskenyt liian voimakkaana juuri silloin, kun olisi pitänyt ottaa vastaan parantumisen mukanaan tuoma vastuullinen elämä. Tällainen asenne ei ole harvinaista. Eräs nainen oli ystävänsä pyynnöstä lähtenyt parantamiskokoukseen. Mieliala oli korkealla. Ehkä tuo paikkakunnalle tullut armoitettu rukoilija ja terapeutti voisi parantaa sielun ja ruumiin vammat. Mutta sitten kesken kaiken, hyvin alkaneen tilaisuuden aikana, nainen pakeni paikalta. Hän ei kerta kaikkiaan uskaltanut kohdata sitä mahdollisuutta, että olisi lähtenyt tilaisuudesta terveenä, tai olisi joutunut prosessiin, joka olisi johtanut parantumiseen. Hän oli ollut liian kauan piilossa sairauksiensa takana vastuuta paossa. Yhtäkkiä hän oli havahtunut siihen todellisuuteen, että pitäisi vastata terveenä elämästään ilman sairauden tuomaa pakopaikkaa. Hän ei kyennyt ottamaan kokonaisvastuuta elämästään. Hänet oli liian usein omaisten ja ystävien taholta paapottu pilalle, kun hän oli jälleen kerran paennut sairauden taakse niiltä uhkilta, joita koki elämässään.

Syällisyys

Syällisyys on ihmeellinen asia. Syällisyys on välttämätöntä. Se on tunnusomaista ihmiselle, aidolle ihmiselle. Kun syällisyyden tunto puuttuu, puuttuu kaikki. Ilman syällisyyttä, aitoa synnintuntoa, ihminen voi olla hirviö, sellainen kuin historian Stalinit ja Hitlerit ja monet muut julmurit ja pedot.

He eivät tunteneet syyllisyyttä tappaessaan miljoonia ihmisiä, ja olettivat olevansa suorastaan kansakunnan hyväntekijöitä.

Aidon ihmisyyden ja petohengen ero on syyllisyyden tunto. Se on vain aidolla ja terveellä ihmisellä. Syyllisyys ja synnintunto erottavat osaltaan ihmisen eläimestä. Jos ihmiseltä kielletään syyllisyys ja sen mukanaan tuoma vastuu, hän joutuu pimeään. Hän on parantumattomassa tilassa. Siihen pyrkii liian usein aikamme freudilaisperäinen psykologia. Sillä on hyvin negatiivinen asenne syyllisyyteen. Sen mielestä syyllisyys johtaa suorastaan neurooseihin, vaikka vain sen kautta voidaan parantua oikeaksi ihmiseksi. Siksi aito hengellisyys on edellä kuvatulle psykologialle jotain hyvin vaarallista. Tosiasia on kuitenkin se, että ilman syyllisyyttä emme ole todellisia, aitoja ihmisiä. Kun ihmisellä on kyky syyllisyyden tuntemiseen, hän voi kohdata myös aidon vastuun elämästään. Vain vastuun tunteminen Jumalan ja ihmisten edessä voi johtaa henkiseen ja hengelliseen parantumiseen.

Syyllisyys on myös turmiovalta. Se voi kalvaa kantajaansa kuin syöpä. Se voi suorastaan tappaa ihmisen. Syyllisyys johtaa Jumalan vihan kohtaamiseen. ”Ja Kain sanoi Herralle: ”Syyllisyyteni on suurempi, kuin että sen kantaa voisin. Katso, sinä karkotat minut nyt pois vainiolta, ja minun täytyy lymytä sinun kasvojesi edestä ja olla kulkija ja pakolainen maan päällä; ja kuka ikinä minut kohtaa, se tappaa minut.” ” (1. Moos. 4:13,14).

Syyllisyydestä parannutaan vain kun aito synnintunto Jumalan edessä herää ja tullaan näin apua tarvitseviksi. Vain synnin tuoman syyllisyyden ja siitä seuraavan vastuun kantaminen johtaa ihmisen kohti Jumalan armahdusta. Kun ihminen tunnustaa syyllisyytensä ja pyytää Jumalalta apua ja armoa, hän on oikealla tiellä.

Aina ei syyllisyys ole tällaista.

Selittämätön syyllisyys

On myös selittämätöntä syyllisyyttä ja sen mukanaan tuomaa alamittaisuutta ja heikkoutta. Tällaiselle tunnolle ei ole oikein järkeenkäypää selitystä, tai yksinkertaista parannusmallia. Se vain on ja jököttää sielun sopukoissa. Kuitenkin jopa sekin voidaan ottaa hoidettavaksi, jos taitoa, rakkautta ja näkökykyä jossain on.

Mutta mitä se on?

Luennessa Omatunto harhateillä on tätä kysymystä myös käsitelty. Varmaan asia jossakin muodoissa on ollut mukana muuallakin luentosarjassa. Kertaus auttaa muistamaan. Jatketaan siis vielä aiheen käsittelyä.

Suuri osa niistä autettavista ihmisistä, joita on luennoitsijan kohdalle tullut, ovat juuri näitä oudon ja selittämättömän ahdistuksen kantajia. Heillä on ahdistus. Se on joskus myös pelkoja. Joskus kiusaa vaikea alamittaisuuden tunto. Joillakin se on raskas syyllisyyden kokemus, jolle ei ole kuitenkaan yksinkertaista selitystä. Tämä ongelmakenttä on monimuotoinen. Tämä tauti tekee kuitenkin ihmisen jopa työkyvyttömäksi ja jopa itsetuhoajatukset saattavat vaivata. Onpa se saattanut vaikeimmillaan johtaa myös itsetuhoon. Tätä sairautta ei voi ihminen omilla mahdollisuuksillaan hallita. Pahinta tässä ahdistuksessa saattaa olla se, että jotkut tosihurskaat ja -jumaliset saarnamiehet pitävät suorastaan harhana, jos autettavaa hoidetaan muutoin kuin raamatunlukemisella ja rukouksella. Nämä lääkkeet ovat kyllä ihania, jos kysymyksessä on ihmisen hengellisuuden hoitaminen. Muita lääkkeitä ei tähän olekaan kuin ne, jotka Jumala sanassaan tarjoaa. Mutta sitten tulee ehkä ongelmia. Jumalisin ja lakihenkisinkin opettaja näet hyväksyy, jos ihminen menee lääkäriin vaikkapa jalan luun murruttua. Mutta kun pitäisi hoitaa ihmisen psyykettä, sielua, he pitävät vakavana virheenä sielunhoitoa, joka koskee koko ihmistä, hänen ruumistaan sieluaan ja henkeään. Tässä

tapauksessa ei nyt puhuta ollenkaan psykoterapiasta, joka on eräs monitahoinen tieteen haara. Sen käsittely olkoon tässä sivuroolissa. Tässä puhutaan sellaisesta aidosta sielunhoidosta, jossa otetaan huomioon koko ihminen kokonaisena persoonana ja hoidetaan häntä Sanalla, Hengellä ja armolahjoilla. Yksi armolahjoista on ihmisen psyykevammojen tunteminen ja hoitaminen. Ja juuri tätä moni lahkohenkinen ja tiedoissaan kovin puutteellinen oppimestari kovin kammoksuu. ”Kun minä olen nyt rukoillut ja vedonnut Kristuksen nimeen, ja kun tauti ei ole lähtenyt, kysymyksessä täytyy olla sairaassa oleva uskon puute”, arvelee liian usein oman suoritusmaailmansa vankilasaarnaaja. Ei. Näin ei saa olla. Tässä puhutaan nyt sen sijaan koko ihmisen parantamisesta, ja myös tässä kohden ihmisen sisäisestä parantumisesta. Edellinen sanapari on toki joillekin puhtaaksiviljellylle opettajalla kirosana. Minua on jopa kielletty käyttämästä jollakin pidettävällä luennolla tätä sanaparia. Asian kyllä ymmärtää, sillä ns. yltiökarismaattisessa liikehännässä termiä käytetään, kun ihmistä johdetaan harhaan ja vaaditaan kokemaan joitakin ylihengellisiä pyhityskokemuksia tai halutaan ihminen viedä johonkin korkeampaakaan sieluntilaan ja kuningaskristillisyyteen. Tämä on kaikki tietenkin tuomittava jyrkästi. Tässä ei puhkuta nyt siitä, vaan siitä, että ihmisen vammautunutta sielunelämää hoidetaan Jumalan tahdon mukaisesti, etsien syitä tähän vammaisuuteen myös keskustelujen kautta.

Sisäinen eheytyminen on muun muassa sitä mitä Thomas Keating siitä sanoo: *Ihmiset halveksivat itseään, koska eivät ole sen täydellisyydenkuvan mittaisia, joka heidän minäkuvansa on asettanut. Kun he eivät onnistu elämään tämän mahdottoman mittapuun mukaisesti, heidän ylpeytensä – ei Jumala – sanoo: ”Sinusta ei ole mihinkään!” Ja he tuntevat häpeää siitä, etteivät ole onnistuneet täyttämään niitä suurimittaisia odotuksia, joka heidän kasvatuksensa, kulttuurinsa tai ylimitoitettu suoritustarpeensa ovat luoneet. Useimmilla meistä on raskas kuorma varhaislapsuudessa meihin kerääntynyttä tunnerojua. Ruumis toimii tämän sulattamattoman emotionaalisen aineksen varastona.*

Tämä oli kauan minunkin vammani. Usein syyt tällaiseen löytyvät siis varhaislapsuudesta tai -nuoruudesta. Siellä on ehkä tapahtunut jotakin järkyttävää alistamista, hyväksikäyttöä, tai muuta vastaavaa kauheutta. Ihmisen muisti on tallentanut ne johonkin, josta ne nousevat eri tilanteissa esiin ja antavat vääriä malleja. Ahdistuselämä on valmis. Jos tämä ongelma paranee vaikkapa rukouksella se on hyvä. Aina ei käy niin. Usein käy niin, että sairas vain sairastuu yhä vakavammin, kun häntä yritetään itsepäisesti hoitaa vaikkapa rukouksokouksissa. Varsinkin jos rukoilijoilla on tuo väärä asenne ja he väittävät vaikkapa tässä rukouksikäsitelyssä sairauden henkien kaikkoavan, kun totiset rukoilijat ovat paikalla. Tässä sairauudessa ei ole yleensä kyse mistään henkivallasta, vaan tautina on vaikkapa menneisyyden vaikea trauma. Sitä ongelmaa on uskallettava lähestyä myös toisenlaisella sielunhoidolla. Sairas on saatava vain pian pois lakihenkisten ja itsekeskeisten poppamiesten käsistä.

[Eriteltyjä sairauden malleja](#)

Omakohtaisena kokemuksena voinen kertoa, että minulla oli kauan vaikea jatkuva syyllisyyden tunto ja ahdistuneisuus. Tautiin kuului myös ainainen alamittaisuuden tunto ja riittämättömyys. Ongelmavyyyhti sai aikaan jatkuvan uupumuksen tunteen ja heikkouden tilan. Ihminen kokee tuossa tilassa myös ajoittaista auktoriteettivihaa, koska sieltä suunnalta tulevat usein monenlaiset vaatimukset, joita ei koe kykenevänsä täyttää. Näitä kokemuksiani olen käsitellyt kirjassani *Kaksi Perintöä* (www.sanaveli.com/kirjaesittelyt).

Aluksi on aivan mahdoton eritellä vaivojaan. Jossakin vaiheessa tajuaa kuitenkin, että minulla on todella paha olla. Kristillisyyden monet standardimallit, perinnäissäännöt ja kliseet alkavat ärsyttää

valheellisuudellaan. Pinnallisuus kiukuttaa. Tässä tilassaan ihminen huomaa paremmin monet valheellisuuden muodot. Erityisesti ns. perinnäiskristillisyys alkaa tympiä, koske se vain lisää ahdistusta. Siitä puuttuu aito elämä ja oikeat elämisen mallit, elämän leipä ja elävä vesi. Elämänsä menettänyt, vanhaksi tullut kristillisyys helposti sairastuttaa ihmisen, koska se antaa malleja, joita on mahdotonta elää todeksi. Siinä kristillisyyden maailmassa ollaan liian usein vain nimellisesti kristittyjä ja uskovia, mutta se kaikki ei ole kuitenkaan todellista totta. Se on vain jonkinlaista kuvakristillisyyttä, todellisuuden varjoa. Kerran on näet siinä elävä usko muuttunut lainomaiseksi puurtamiseksi, ja siitä on vähitellen siirrytty pinnalliseksi maailmoja syleileväksi tyhjänpäiväisyydeksi. On palattu siihen, mistä kerran, ehkä vuosisata, tai toista sitten lähdettiin. Jeesus sanoo sellaisen uskontomuodon edustajille: ” ”Te kuljette eksesissä, koska ette tunne pyhiä kirjoituksia ettekä Jumalan voimaa ” ” (Matt. 22:29). Lapset saattavat sairastua tällaisessa pinnallisessa uskonnonharjoituksessa vakavasti, niin kuin minulle kerran kävi. Aikuisista tulee tässä uskonnollisuuden kentässä vähitellen aitoja fariseuksia. Omatunto turtuu siinä tilassa. Ei enää kuulla Jumalan sanan puhetta. Tauti on lähes parantumaton. Sellaista joukkoa on kauan ollut vaikkapa juutalaisuus, mutta tauti riepoo myös vaikkapa vanhoja luterilaisen kirkon herätysliikkeitä, joista on ajan oloon tullut vastakohtiaan, nukutusliikkeitä ja eräänlaisia nukkumalähiöitä.

Mikähän minua vaivaa? on monen apua hakevan ensimmäinen kysymys. On paha olla, eikä syy ole selvinnyt. Monet auttajat, ammatti-ihmisetkin, on jo läpikäyty ja katsastettu. Ehkä turhaan. Apu tuntuu vain pakenevan edellä. Kuitenkin ja usein miten taudin syy on siellä jossakin elämänhistoriassa. Jossakin tuli vammat sieluun. Lapsi sai kokea rakkaudettomuutta ja kovakätisyyttä, syytelyä ja alistamista. Ihme, ettei useampi lapsi ole sairastunut. Moni jää kantamaan lapsuutensa traumaa. Vanhempien alkoholismi ja huumeiden käyttö vammauttaa tuhansia lapsia Suomessakin. Pelot, turvattomuus ja ahdistuneisuus jäävät kalvamaan pientä sielua koko elämän ajaksi, jos ei auttavaa ihmistä löydy rinnalle. Moni lapsi joutuu ottamaan myös aikuisen roolin jo varhain. Niin se ei saisi olla. Lapsen pitää saada olla lapsi.

Voinko minä parantua?

Voiko edellä lyhyesti kuvatuista tunnevammoista parantua? Mielisairauttahan ne eivät edes ole. Vastaus on tietenkin: kyllä voi, sillä se on Jumalan tahto. Jeesus sanoo: ”Parantakaa sairaita, herättäkää kuolleita, puhdistakaa spitaalisia ja ajakaa pois pahoja henkiä. Lahjaksi olette saaneet, lahjaksi antakaa.” (Matt. 10:8). Herran hyvä tahto on, että tuomme sairaita pois kärsimysten yöstä. Mutta kaikki alkaa siitä, että sairas suostuu paranemaan. Jeesus ei parantanut kysymättä ensin, josko sairas haluaa parantua. ” ”Tahdotko tulla terveeksi?” ”, hän kysyi Betesdan lammikon mieheltä. (Joh. 5:6). Tämä tahtominen tarkoittaa myös iankaikkista elämää, eli tahdotko parantua myös synneistäsi, hän kysyy. Todellinen parantuminen alkaa vasta kun ihminen suostuu sovintoon Jumalan kanssa. Kaikki muu parantaminen jättää sairaan puolitiehen matkalla paranemiseen. Väheksymättä psykoterapiaa liiallisesti se yksin ei voi johtaa kokonaisvaltaiseen parantumiseen. Se kun ei osaa neuvoa sairasta elämän lähteelle.

Mutta uskoon tulo, uudestisyntyminen ja vanhurskautuminen – saman asian eri puolia - eivät vielä takaa ihmisen koko parantumista. Ihmisen henki on tullut kyllä eläväksi. Joskus myös sielunelämä kokee parantumisen. Jopa ruumis voi parantua monista sairauksista. Usein käy kuitenkin niin, että ihmiselle, uudistuneellekin, jää monenlaista heikkoutta, raihnaisuutta ja tautia. Moni psyykevämmäinen jää vielä uskoontulonsa jälkeenkin vammaiseksi. Heitä on Jeesuksen käskyn mukaan johdatettava kokonaisvaltaisen parantumisen tielle. Mutta sitten tulee taas ristiriita. Liian usein kuu-

lee julista, ettei ihminen saisi niin kuin parantuakaan kokonaan. Toki Herra jättää meidät heikoiksi, sillä Herra on heikoissa väkevä, mutta ei se tarkoita neuroottista suhdetta sairauteen. Ei sairaus itsessään edusta mitään suurta hengellisyyttä ja hurskautta. Hengellinen heikkous on jotakin muuta. Siellä missä suorastaan ihannoidaan sairastamista, ei juuri koskaan puhuta siitä, kuinka Jeesus käski parantamaan sairaita. Ei. Sellainen puhe on heille harhaoppia ja jotakin äärimmäisen vaarallista. Sellaisesta kristillisyydestä puuttuu Jumalan voima. Ulkonaisesti he kyllä ovat hurskaita. Miten osaisin tämän asian oikein julkituoda, ettei saisi heti harhaoppisen leimaa?

Tunnettua on, että kun kuormat sielunelämässä kasvavat liian suuriksi, psyyke siirtää niitä kehon kannettavaksi. Näitä usein oudon tuntuisia ja selittämättömiä sairauksia nimitetään psykosomaattisiksi, eli sielullis-fyysisiksi sairauksiksi. Lääkärin on joskus vaikea löytää sairauden lähdeä, kun se syy on psykemaailman puolella. Ihmisen fysiikkaa tunteva lääkäri kehottaa tällöin sairasta kääntymään ”asiantuntijan” puoleen, tarkoittaen silloin sieluperäisten sairauksien asiantuntijaa.

Synnin aikaan saama syyllisyys tulee ensin saada tunnolta pois. Syyllisyys paranee vain syntien anteeksi saamisessa. Ja syyllisyys ei väisty ilman Kristusta. Se paranee vain Jeesuksen Kristuksen verellä. Johannes kirjoittaa: ”Mutta jos me valkeudessa vaellamme, niin kuin hän on valkeudessa, niin meillä on yhteys keskenämme, ja Jeesuksen Kristuksen, hänen Poikansa, veri puhdistaa meidät kaikesta synnistä.” (1. Joh. 1:7). Tässä on lähtökohta. Huomaa kuulijani/lukijani, jos sinun tunnustuksesi perustana on joku muu kuin Jeesuksen veri, et pääse koskaan eroon pahasta omastatunnosta. On vielä kirjoitettu: ”Sillä kolme on, jotka todistavat: Henki ja vesi ja veri, ja ne kolme pitävät yhtä.” (1. Joh. 5:7,8). Veri kuuluu olennaisena osana kastetun elämään. Muutoin ei Henki todista Jumalan lapseudesta.

Jos uskonelämäsi perustuu monenlaisten velvollisuuksien täyttämiseen ja suorituksiin, syyllisyys ei väisty sielustasi. Se jäytää sinua kuin syöpä ja vie kaiken ilon elämästäsi. Katso, rakas ystävä, että olen todella tullut puhdistetuksi Jumalan Karitsan verellä, ja että pidät sitä ainoana oikeana puhdistuslähteenäsi. Muutoin et parane. Muutoin ahdistus jatkuu. Syyllisyys ei väisty. Niinpä sen minkä Henki paljastaa meissä, on vastaavasti veren saatava puhdistaa.

Koko hengellisen elämän perusta ja lepopaikka tulee sijaita Kristus-kalliolla. Mikään muu perusta ei kestä. Missään muualla ei ole lepoa. Vain Kristuksen vanhurskas teko riittää Jumalalle. Vain Kristuksen veri suojaa sinut Jumalan vihalta. Vain Jeesuksen elämän tulee yksin virvoittaa sinua, muutoin olet hukassa. Kun tässä asiassa vakiinnut ja lepäät hänessä, voit edetä eteenpäin hänen tuntemisessaan. Kun Hengellinen elämä tulee järjestykseen, voidaan edetä parantumisen tiellä. Silloin voidaan mennä eteenpäin ja etsiä mahdollisia syitä levottomuuteen. Jos vika ei ole sinun jumalasuhteessasi, voidaan etsiä ahdistukseen ja pahaan oloon syitä muualta. Näin edetään eteenpäin kuin pala palalta.

Mennen ajan tuomat taakat

Toki pitää selvittää ensiksi, ettei mahdollisen työpaikan ilmapiiri, elämäntilanne yleensä, ihmissuhteen ja muut tällaiset ajankohtaiset tekijät aiheuta pahanolon tunnetta, stressiä ja muuta sellaista, joka sairastuttaa mielen ja johtaa uupumukseen, ja fyysisiinkin sairauksiin. Kun syitä pahaan oloon ja ahdistukseen ei löydy tästä hetkestä, työelämän paineista, elämäntilanteista, on siirryttävä ajassa taaksepäin, kunnes löytyy ahdingon syitä, jos yleensä on löytyäkseen.

Jos menneisyyden siteet ovat kiinni jossakin, jota on vedettävä perässään kuin kivirekeä, siteet on saatava poikki. On vain ensin tunnistettava, mikä saa ihmisen vaikkapa lukkiutumaan puhumattomaksi, jäykäksi ja onnettomaksi. Puhumattomuus on pahinta. Jos ihminen ei voi mitenkään puhua

asioistaan, ollaan pahassa pulassa. Jörö ihminen voi kantaa sisimmässään raskaita taakkoja. Huo-
kaillen on tuolloin matkaa taitettava ja - mökötettävä. Usein tällainen mököttäjä näkee syiden ole-
van lähi-ihmissä, vaikka tauti on paljon lähempänä, omassa minässä. Menneisyyden traumat voi-
vat olla niin kipeitä, ettei niitä haluta lähteä aukaisemaan, vaikka muuta vaihtoehtoa ei juuri olisi-
kaan. Sisimmät arvet ja verihaavat satuttavat kipeästi kun niitä avataan. Ei ihme, että iskelmässä
lauletaan: ”*Anna arpisten haavojen olla. Niitä auki et repiä saa. Anna muistojen katkerain kuolla.
Koeta kaikki pois hiljalleen unhoittaa..*” Joskus se työ on kuitenkin tehtävä. Vapauteen historian
jumituksista on päästävä, jos mieli kevyemmän elämän. Joskus ne on läpi käytävä.

Mutta on opittava siis myös sulkemaan menneisyyden ovia. Apostoli Paavali kirjoittaa:
”...tämän voin sanoa: jättäen mielestäni sen, mikä on takanapäin, ponnistelen sitä kohti, mikä on
edessä” (Fil. 3:13). Joskus on siis opittava myös hylkäämään menneisyyden raskaat muistot. Paava-
lin oli jätettävä mielestä se, että oli entinen murhamies ja katse oli suunnattava nyt tulevaan. Se on
hyvä tapa. Tulevaisuus ja toivo ovat edessäpäin. Menneisyydelle ei voi kovin paljoa rakentaa. Tuo
kaikki työ vapauteen voi vaatia ponnistelua, mutta paikoilleen, menneisyyden vangiksi ei saa jäädä.

Puhuminen on niin tärkeää. Jumala loi sanallaan maailman ja sanalla nytkin luodaan uutta maa-
ilmaa. Puhumattomuus tappaa. Puhumalla ja kuuntelemalla syntyy uutta elämää. Erik Ewalds pai-
notti: ”*Me kuulumme kaikki yhteen, ja meidän tulee siis kantaa toinen toisemme taakkaa, koska sai-
rauden ja kuoleman todellisuudet ovat niin suunnattomia, että yksinäinen ihmissydän menehtyy
yrityksissään selviytyä niistä.*”

Tarvitsemme parantumiseemme paljon rakkautta ja ystävien tukea. Vain turvallisuuden ja rak-
kauden täyttämässä ilmapiirissä, ilman syytöksiä ja painostusta, voidaan tervehtyä myös mennei-
syyden raskaista taakoista.

Kun uskallamme katsoa valheiminämme läpi menneisyyden tosiasioihin, voimme nähdä, ettei
kaikki olekaan ollut niin kovin ruusuista. Tällainen katselu vaatii paljon rohkeutta. Yliminämme
herää moittimaan. Mutta esimerkiksi kultaiseksi muistettu äiti saattoi olla itse asiassa melkoinen
despootti, hirmuvaltiatar, joka alisti tottelemaan ehdoitta niin, että lapsen mieli tuli murrettua ja omaa
identiteettiä ei päässyt syntymään. Nyt aikuisenakin äiti tuntuu määrävän jossakin taustalla siitä,
miten tulee menetellä, miten uskoa ja mikä on oikeaa moraalialueita missäkin kohden. Tällöin kristillinen
uskokaan ei ole voinut kasvaa terveeksi aikuisen uskoksi, koska äiti on ehkä sanellut aikoinaan ai-
noan oikeat uskon raamit ja sisällön, ja näennäisen turvalliset aidat ovat muuttuneet aikoinaan kah-
leiksi ja elämästä on tullut ahdasta ja neuroottista.

Isä on voinut vastaavasti olla fyysisesti paikalla olemassa arkielämässä jollakin tavoin, mutta
henkisesti hän on ollut pelkkä haamu. Hän on saattanut omistautua niin työlleen ja harrastuksilleen,
ettei isän ja miehen mallia ole voinut lapselle syntyä. Isän harrasteita on saattanut olla oma kaveri-
piiri ja alkoholi. Mutta näiden kaikkien mörköjen läpikäyminen vaatii rohkeutta ja aivan kuin lupaa
menneisyydeltä ja sen despooteilta. Tuo meihin helposti kehittynyt yliminä uhkailee kostolla, jos
vanhoja ja ikäviä muistoja ja niiden aiheuttajia aletaan ottaa tarkempaan syyniin.

Kun itse otin sielunhoidossa ensikertaa esiin pohdinnan oman isäni joistakin opetuksista ja hänen
tavoistaan kasvattaa, sairastuin vähäksi aikaa pahaan ahdistukseen ja vuoteenomaksi, niin ankara oli
”yliminä-isäni” reaktio. Kun aloin vähitellen tajuta monien ongelmieni johtuvan menneisyydessä
kokemistani alistamisista, päätin tehdä asian hyväksi jotakin konkreettista. Tein tikuista muutaman
parikymmentä senttiä pitkän tikku-ukon ja sijoitin ne vanhaan kenkälaatikkoon. Sitten hautasin laa-
tikon ukkoineen maahan naapurin puolelle metsään. Ne edustivat nyt kaikkia menneisyyteni pa-
hoinpitelijöitä ja kolkkoja muistoja. Veisasin kai jonkin virrenpätkän ”vainajille” ja luin heille

Herran siunauksen. Sitten pidin pienen muistotilaisuuden heille, ja join hyvin ansaitut kahvit päälle. Annoin heille anteeksi kokemani vääryydet ja pyrin jatkamaan matkaa eteenpäin. Tautini paranikin ihmeellisesti.

Todella ikäviä ja surullisia asioita saattaa löytyä siis lapsuuden luurankokaapeista. Ja siksi samastuminen perittyihin malleihin voi synnyttää suuren ja jatkuvan ristiriitatilanteen tämän hetken todellisuuden ja menneen ajan opittujen mallien välillä. Ahdistus, pelot, masennus ja muut sen kaltaiset tunnetilat vaivaavat tällöin ja koko ajan. Elämä on raskasta ja johtaa suureen epävarmuuteen ja alamittaisuuden tuntoon. ”Minä en osaa, minä en kykene, minä olen kerta kaikkiaan huono ihminen, olen osaamaton ja kömpelö”. Sellaiset tunnot hallitsevat, tai sitten on vain kerta kaikkiaan jatkuva paha olo: hartiat jumissa, päätä särkee, työpanos on heikko, elämän ilosta ei kannata puhua. Mikä minua siis vaivaa?

Minä suostun paranemaan

Kaikkeen paranemiseen tarvitaan Jumalan armoa. Jumalan armo on tullut meille Jeesuksessa Kristuksessa. Hänen hyvä tahtonsa on tehdä meidät otollisiksi Jumalallemme, meidän Isällemme tai vaassa. Heränneet veisasivat ennen: ”Kaikki esteet lyödään maahan Herran voimassa.” Näin on nytkin. Herraa ei voi kukaan estää. Hän on voittaja. Hänellä on parantava voima. Emme saa siis väsyä odottamasta apua Herralta. Ryhdytään jälleen taisteluun. Daavid voittaa Goljatin lingollaan tänäänkin. On perattava pois vanha hapatus. Se voi tarkoittaa jonkin kohdalla sitä, että suostuu luopumaan kivireestä, jota menneisyyden salatuista muistoista johtuen tulee vedettyä perässään. Se estää tämän päivän elämän. Riittävät siis tämän päivän murheet kannettaviksi. Menneisyyden kuormat on jo kannettu. Ei niitä saa enää perässään vetää. Tämä vaatii totuttelua. Vanhat mallit on hylättävä, muutoin ei ole uutta elämää. Uskallatko? Vai haluatko ehkä palata takaisin Egyptiin Faaraosi orjuuteen? Mutta vanhalle orjuuttajalle ei saa antaa enää valtaa. Herra on hänet haudannut punaiseen mereen. Siinaikin on jo takanapäin. On jatkettava Luvatun maan valloitusta. Viholliskuninkaat on tuhottava yksi kerrallaan. Joosua, eli meidän Jeesuksemme, on nyt sotajoukkojen komentaja. Mooses on jäänyt Mooabin maahan, johon Herra hänet hautasi. ”Ei kukaan ole saanut tietää hänen hautaansa tähän päivään asti” (5. Moos. 34:6). Niin sen täytyy olla. Nyt on suunta eteenpäin. ”silmät luotuina uskon alkajaan ja täyttäjään, Jeesukseen” (Hepr. 12:2). Jossakin vaiheessa on oman viheliäisyyden rapsuttelu ja kaivelu muututtava katsomiseksi Herraan.

Ei Herra meille helppoa elämää anna. Emme kestäisi sitä. Tie taivaaseen on ahdas ja ohdakkeinen. Mutta sillä tiellä kulkeminen voi olla ihanaa, jos meitä kannattavat iankaikkiset käsivarret. Ja kyllä ne kannattavat. Näin sanoo Herra: ”Sinun turvasi on ikiaikojen Jumala, sinua kantavat ikuiset käsivarret. Hän karkotti tieltäsi viholliset ja käski sinun hävittää heidät. Israel saa asua turvassa, Jaakobin jälkeläiset omassa rauhassaan viljan ja viinin maassa, missä taivaskin tihkuu kastetta. Onnellinen olet sinä, Israel, kansa vailla vertaa! Herra auttaa sinut voittoon. Hän on kilpesi ja turvasi, voittoisa miekkasi sodassa. Sinun vihollisesi ryömivät edessäsi maassa, ja sinä talletat heidät jalokoihisi. ” (5. Moos. 33:27–29).

Aamen.